

V PROCES DIGITALIZACIJE

Irini Reljin, pomoćnica ministra kulture, informisanja i informacionog društva zadužena za telekomunikacije, izjavila je za „Politiku“ da će isključenje analognog i prelazak na digitalni TV signal, planirano za 4. april sledeće godine, biti odloženo, ali da će pripremni radovi za digitalizaciju biti nastavljeni. Ona je kao razloge za odlaganje digitalizacije navela izbore, kao i važna međunarodna sportska takmičenja planirana za narednu godinu, Evropsko prvenstvo u fudbalu i Olimpijske igre. „Ne možemo da počnemo isključenje analognog signala pre nego što se sve to završi“, izjavila je Reljin. „Delimični prelazak na digitalnu TV počće 2012. godine, i to zonski, na pojedinim delovima teritorije na kojima će biti uspostavljena probna mreža od 15 predajnika malih snaga. Na ovakav pristup naša država se odlučila, jer zbog velikog broja TV stanica i zauzetosti frekvencijskog spektra, gotovo da nije moguće uporedo emitovanje analognog i digitalnog signala, kao što su radile pojedine zemlje“, izjavila je pomoćnica ministra. „Politika“ takođe prenosi procenu da će ceo proces digitalizacije koštati oko 75 miliona evra. Najveći deo toga otići će na izgradnju digitalne mreže, dok je manje novca potrebno za prijemnike za domaćinstva koja program primaju preko zemaljske antene. Prema sporazumu Međunarodne unije za telekomunikacije, čiji je i Srbija potpisnik, kao poslednji rok za prelazak na digitalno emitovanje određen je 17. jun 2015. godine. Nacrt izmena Strategije prelaska s analognog na digitalno emitovanje TV signala u Srbiji je pri kraju, a njime se predviđa fazni prelazak, kao i pilot emitovanje digitalnog signala, piše dnevni list „Danas“. „Oprema za ovaj posao je stigla, u okviru IPA programa, i trenutno smo u procesu obnavljanja stubova, odnosno predajničkih lokacija, koje nisu renovirane decenijama“, izjavila je za ovaj list Jasna Matić, državna sekretarka za digitalnu agendu u Ministarstvu kulture, informisanja i informacionog društva. Prema njenim rečima, trenutno teku radovi na 25 lokacija paralelno, od kojih je 15 predviđeno za Pilot mrežu, a očekuje se da sve bude završeno u toku zime. Ona dodaje da će Pilot mrežom biti „pokriveno“ između 40 i 50 odsto gledalaca u Srbiji, odnosno toliko njih će imati mogućnost da uhvati test – digitalni signal.

Važećom Strategijom za prelazak sa analognog na digitalno emitovanje radio i televizijskog programa u Republici Srbiji, kao datum potpunog prelaska na digitalno zemaljsko emitovanje televizijskog programa u Republici Srbiji određen je 4. april 2012. godine. U prethodnim svojim monitoring izveštajima ukazivali smo na ozbiljna kašnjenja u implementaciji Akcionog plana uz Strategiju digitalizacije, koja su nužno morala da dovedu do odlaganja digitalizacije, koje je sada već sasvim izvesno. Činjenica je da je digitalizacija, kao složen i zahtevan proces, bila odlagana i u mnogo bogatijim i tehnički naprednijim zemljama nego što je Srbija. Zapravo su izuzetno retke zemlje koje su ovaj proces sprovele u inicijalno određenim rokovima. U navedenom smislu veći problem predstavlja činjenica što se tek sada

govori o odlaganju, iako je svest o njegovoj neophodnosti, kod onih koji rukovode ovim procesom, nužno morala postojati u dužem vremenskom periodu. Ono što je nesporno, i okolnosti, a posebno one koje se odnose na zauzetost spektra, bitno su izmenjene u odnosu na vreme u kome je donošena važeća Strategija za prelazak sa analognog na digitalno emitovanje. Veliki broj televizija iz različitih razloga u međuvremenu je ostao bez dozvola, što je otvorilo prostor, kako za fazni prelazak na digitalno emitovanje, umesto prelaska koji bi se u čitavoj zemlji odigrao u jednom danu, tako i za ozbiljniji simulcast (istovremeno i analogno i digitalno emitovanje), koji bi omogućio da se sistem detaljno testira pre definitivnog prelaska. Ovo je na neki način i bilo predviđeno kao mogućnost važećom Strategijom. U njoj se, naime navodi da bi uslove za uvođenje simulcasta za nacionalne televizijske emitere na celoj teritoriji Republike Srbije, pre datuma potpunog prestanka analognog televizijskog emitovanja, moglo da obezbedi eventualno smanjenje zauzetosti spektra. Sada je upravo do toga došlo. Ono što je, međutim, sada od izuzetne važnosti, jeste da se obezbedi da se korigovani rokovi koje će nužno podrazumevati najavljena izmena Strategije prelaska s analognog na digitalno emitovanje, dosledno poštuju. Takođe je važno i da se troškovi digitalizacije, koji logično neće u celini moći da se pokriju samo iz pretpristupnih fondova Evropske unije, planiraju odgovorno, kao i da se za pokrivanje tih troškova predvide realni i dostižni mehanizmi.

VI PROCES PRIVATIZACIJE

Profesor Fakulteta političkih nauka u Beogradu, Miroljub Radojković, je na predavljanju programskog, strukturalnog i ekonomskog trenda medija u Srbiji za period jul–novembar 2011. godine, ocenio da je promašaj Strategije to što predviđa da se krug medija koji se neće privatizovati proširi na medije nacionalnih manjina i regionalne servise. „Strah da će prepuštanje medija Savetima nacionalnih manjina dovesti do njihove kontrole od političkih partija koje su dominantne u tim telima je opravdan. Drugi veliki promašaj Strategije je ideja o formiranju regionalnih javnih servisa u šest gradova. Biće oštre političke i predizborne borbe o tome gde će to biti“, ocenio je on.

Paralelno sa ocenama eksperata da je odustajanje od privatizacije velikog broja medija loše, mediji nastavljaju da prate pojedinačne slučajeve u kojima privatizacija medija nije dovela do željenih rezultata. Tako je početkom novembra potvrđeno da je Agencija za privatizaciju poništila privatizaciju kragujevačkog nedeljnika „Svetlost“. Agencija je poništenje privatizacije obrazložila neplaćanjem pete rate kupoprodajne cene. „Svetlost“ je, u maju 2007, prodana za 21 milion dinara, odnosno tadašnjih oko 260.000 evra, sa rokom otplate od

šest godina. Godišnja rata za otplatu ukupne kupoprodajne cene iznosila je 43.500 evra. Račun „Svetlosti“ u blokadi je već 355 dana, zbog prinudne naplate potraživanja od 3,7 miliona evra. Koliki su stvarni gubici i dugovi „Svetlosti“ prema državi, poveriocima i zaposlenima, moraće da ustanovi privremeni zastupnik državnog kapitala, koji će, u naredna tri meseca analizirati finansijsku situaciju u toj „Svetlosti“, a zatim predložiti novu privatizaciju, ili pokretanje stečajnog postupka. Zaposleni u „Svetlosti“, inače od početka godine zahtevaju isplatu zarada i uplatu doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje, ali su novine, uprkos tome, izlazile svakog četvrtka. Da paradoks bude još veći, vlasnici koji su nastavili da objavljuju list, uredno su u impresumu potpisivali štrajkače, koji uopšte nisu učestvovali u kreiranju sadržaja lista. Kragujevački nedeljnik „Svetlost“, jedan od najstarijih listova te vrste u Srbiji, privatizovan je u maju 2007, kada ga je na aukciji kupio konzorcijum, na čelu sa ovdašnjim biznismenom Gvozdenom Jovanovićem. Tadašnja redakcija, u međuvremenu je napustila „Svetlost“ i osnovala novi nedeljnik Kragujevačke novine. Novoformirana redakcija „Svetlosti“, ubrzo je, zbog neisplaćenih zarada, počela da organizuje štrajkove, da bi, početkom ove godine, totalno obustavila rad.

Lokalna TV Valjevo više ne emituje program ni u kablovskoj mreži SBB-a posle prodaje najvećeg dela opreme kako bi se izmirile zarade dela zaposlenih, preneo je „Privredni pregled“, pozivajući se na izvore u toj medijskoj kući. TV Valjevo od 20. januara nije emitovala informativni program, a njen signal se i pre gašenja u kablovskoj mreži nije video ni u etru, zbog neplaćanja zakupa predajnika. TV Valjevo bila je privatizovana u februaru 2010. godine, kada ju je za 147.000 dinara kupio Slobodan Pavlović z Urovaca kod Obrenovca. Pavlović je tada kupio i Radio Barajevo. Agencija za privatizaciju je 28. marta raskinula kupoprodajni ugovor sa Pavlovićem zbog neizvršavanja obaveza, a u maju je postavljen privremeni zastupnik kapitala. Preostalih pet zaposlenih u TV Valjevo čeka stečaj.

U Informativno – propagandnom centru „Kula“, Đorđo Bojanić, zastupnik društvenog kapitala nakon poništene privatizacije, smenjen je sa te funkcije. Zaposleni u IPC „Kula“, u okviru kojeg radi Radio Kula i lokalni list „Kulska komuna“, smatraju da je odluka Agencije za privatizaciju o Bojanićevoj smeni politički motivisana. U sindikatu, kako prenosi novosadski „Dnevnik“, tvrde da se sve ovo dešava nakon što je u dve godine, od poništaja privatizacije, odblokiran žiro račun, isplaćeni porezi i doprinosi, plate se uredno isplaćuju, list se redovno štampa, a radio program emituje. Na ovaj način se krug praktično zatvara, a država koja ne uspeva da nađe prihvatljiv model privatizacije, niti da kreira ambijent u kome bi komercijalni mediji mogli da budu uspešni, nakon poništaja privatizacija i vraćanja medija u državno vlasništvo, politički motivisanim smenama upravljačkih struktura u medijima, nastavlja da nas podseća zašto je privatizacija zapravo i bila neophodna.